Anno Újság

Nosztalgia újság Gödöllői kiadás 1953-1954. „szám” 2023. május

Új iskola Gödöllőn

1953. szeptember 1-én Gödöllőn megnyitotta kapuit az Állami Általános Leányiskola. 724 tanuló kezdte meg tanulmányait az új intézményben. A világ nagy eseményei mellett eltörpült ez a helyiek számára fontos esemény. Ez év március 5-én elhunyt Sztálin. Május 29-én Sir Edmund Hillary és Tendzing Norgaj elsőként mászták meg a Csomolungmát. Június 2-án megkoronázták II. Erzsébet brit királynőt. Július 27-én életbe lépett a tűzszünet a Koreai-félszigeten. Sorolhatnánk még tovább a világ eseményeit, de milyen események történtek még Gödöllőn? Ebben a kis összeállításban Gödöllővel kapcsolatos híreket gyűjtöttünk össze 1953-ból és 1954-ből, azaz iskolánk jogelődjének első tanévéből. A korabeli hivatalos megfogalmazásokon ma már jót mulathat az olvasó. Az olvasó talál itt különböző híreket, sporteredményeket, apróhirdetéseket. A korban meglepőnek tűnő dolgok is megjelenhettek. A hírek olvasásához sok kellemes időtöltés és jó szórakozást kíván a „szerkesztőség”!

ITT A TAVASZ:

VIZSGÁLJUK ÁT MÉHCSALÁDJAINKAT

A méhcsaládok általános tisztuló repülése után — az időjárás felmelegedésével — gondoskodjunk a méhcsaládok azonnali átvizsgálásáról. Ahol élelemhiányt tapasztalunk, kevés vízzel felhígított mézet vagy cukoroldatot adjunk be az etetőben langyos állapotban. Családonként az élelemkészletet 4—5 kilóra egészítsük ki.

Ha etetésre nincs saját mézkészletünk, az idegenből vásárolt mézet forraljuk fel, hogy az esetleges fertőzést elkerüljük. A fe'ete éshez legjobb, ha fedett mézeslépeket adunk a szűkölködő családoknak.

Az anyátlan vagy álanyás családokat egyesítsük más, jó anyás törzsekkel vagy tartalékcsaládokkal. Minden esetben az anyátlan népet költöztessük az anyás családhoz.

Ha a tavaszi átvizsgálásnál hasmenésben szenvedő családot találunk, azokat telepítsük át tiszta kaptárba, tiszta lépekre. A beszennyezett lakást és építményt pedig csak fertőtlenítés után használjuk újra.

Ha az áthelyezett családban az általános tisztuló repülés után a méhek nagyarányú elhullása és a lakásban való ürítkezés néhány napon belül nem szűnik meg, biztos, hogy a méhek vérhasban szenvednek. A tapasztalat szerint erős és jó anyás családok a gondos méhész beavatkozásával — a tiszta lakás és bőséges élelem biztosításával — rendbejönnek. Ha a betegség a tiszta lakás és élelem biztosítása után sem szűnik, a beteg családból 10—20 méhet küldjünk vizsgálatra a Gödöllői Méhészeti Kutatóintézetnek, ahonnan gondos útmutatást kapunk a további teendőkre.

A bőséges élelem- és virágporkészleten felül minden méhésznek arra kell törekednie, hogy a fészek jól tartsa a meleget. Takarjuk tehát a méhlakásokat gondosan, mert a kellemes tavaszi nappalokat gyakran fagyos éjszakák váltják. A fiasító család sok vizet fogyaszt s ennek csak egy részét kapja meg a mézben. Gondoskodnunk kell tehát a méhes közelében alkalmas langyosvizű itatóról is. Az udvarokban lévő víztárolókat, hordókat viszont takarjuk le, mert a méhek erre is rászállnak és könnyen belepuszulnak. A lovak, szarvasmarhák itatására szolgáló vályukat itatás után ürítsük ki, hogy a méhek oda ne szokjanak.

Ha méheink repülőkörzetében megfelelő mézlegelő nincs, nézzünk körül idejében és telepítsük a virágzás idejére akácosok, gyümölcsösök, lucernások, baltacimesek közelébe méhcsaládjainkat, hogy gazdag hordást, jó méhészesztendőt biztosítsunk.

TAVASZI VÁSÁR

KAPOSMÉRŐ SZEGED
KÁL SZOMBATHELY
KOMLÓ TÓTKOMLÓS
PÁSZTÓ VÁSÁROSNAMÉNY
PÜSPÖKLADÁNY ZALAEGERSZEG

Épülő országunk

Már kigördültek a traktorok a gödöllői gépállomásról

Munkára indul Turai István elvtárs traktorista, a gödöllői gépállomás egyik legjobb dolgozója

— Tartsanak csak arrafelé... Haraszti-pusztán megtalálják. — Ezt a felvilágosítást kaptuk, amikor a gödöllői gépállomás felől érdeklődtünk. Robog velünk a gépkocsi, tavaszias levegőtől újjászületett, nedves földek között, ahol már meleg levegőt hord a kamaszos szél is. De hiába lapozgatja előttem a természet képeskönyvét: hiába változik újra meg újra a táj, én már csak Haraszti-pusztára gondolok. Gyér, megfakult színű fűvel vagy szikkel tele földet, árva gémeskutat, távoli tanyatetőt képzelek el régi emlékeim nyomán. Megérkeztünk. Világosszínűre festett, korszerű, nagy épületek magasodnak. Három gépszint, egy gépműhelyt, egy iroda- és pihenőházat számolok össze hamarjában. Ilyen a puszta. Az egykori koronabirtok, a „magyar ugar".

Az 1949. évben Gödöllő község egyik kisebb házára tábla került: Gépállomás. Az udvarra pedig egymásután gördült be tíz erőgép, négy cséplő, tíz eke, négy tárcsa. Lassan 25—30 ember dolgozott már a gépekkel. 1952 áprilisában készült el azután az új, korszerű gépállomás, ahol 76 dolgozó 18 erőgéppel, 3 vontatóval, 34 cséplővel, 21 ekével és nagyszámú más mezőgazdasági géppel segíti a nagyüzemű szocialista gazdálkodást. Államunk nem volt itt sem szűkmarkú.

De! Hát bizony, itt ez a „de" nagyon súlyos dolgokat jelent. A gépállomás az elmult évben nem teljesítette tervét. Miért, hiszen a jó munkához minden lehetőséget „tálcán" hoztak számukra? Elsősorban nem kötötték meg rendesen a szerződéseket, s így nem volt elég munka, ezért mint az átjáróházban változtak: jöttek-mentek a dolgozók. Később volt munka —, de nem voltak állandó brigádok, néha-néha összeállt 2—3 ember közösen dolgozni, de azután elég volt egy-egy veszekedő szó, s újra szétbomlottak... A szép épületek, gépek, eszközök mögött hiányzott az egészséges vérkeringés éltető árama. Jelképesen: kívül piroslott, belül mérgezett volt az alma.

Hideg napok jöttek, lesett a hó, beköszöntött az idei tél. És ez nagy változásokat indított el a gépállomás életében. Juhász Sándor, az új igazgató és a járási, megyei tanács segítségével elsősorban is megkezdődött az állandó brigádok megalakítása, amelyek függetlenített vezetőt kaptak. A szakmai és politikai oktatással együtt lendületesen fogtak a gépek kijavításához, amit azután sikeresen, időre be is fejeztek. Gondoskodtak a szerződések megkötéséről és már most megteremtették feltételét annak, hogy a nagy munkák idején rendszeresen „Mezei Hiradó" értékelje majd a traktorosok munkáját. Most már arra is jut idő, hogy az egyénileg dolgozó parasztokat gazdagyűlésre hívják, ahol a holnapról, a fejlett gépi, nagyüzemi gazdálkodásról tartanak előadást. Egy ilyen gyűlés után állt fel legutóbb Kolozs Samu ötholdas dolgozó paraszt s jelentette ki határozottan: „Be szeretnék én is lépni a csoportba!"

Csoda esett Gödöllőn? Nem. A változás oka elsősorban az, hogy leleplezték az ellenséget, azokat, akik a mérget az almába dugták: egykori SS-legényt, malomtulajdonos kulákot, s néhány nappal ezelőtt a traktorosruhában megbújni igyekvő „grófi" Dőry kisasszonyt. Így indult meg a gyorsuló iramú változás.

Még lehetne sorolni olyan politikai, gazdasági és kulturális területeket, ahol egyelőre keveset lépett előre a gépállomás. De fejlődésük útjához most nagy segítséget, biztos útjelzőt kaptak: a minisztertanács február 5-i határozatát... Néhány nappal ezelőtt a gödöllői éjszakát fényszórók sugarai törték át. A csendet dübörgés váltotta fel: elindultak a traktorok, hogy megkezdjék a munkát, behozzák a tavalyi elmaradást, kiküszöböljék a csorbát.

„Még hallanak felőlünk" — mondták nekünk a gépállomáson búcsúzásul. Hallanunk is kell még róluk, amikor a kiválóakról, élenjárókról lesz szó.

(bodnár)

ATLÉTIKA

1953. évi Pestmegyei mezei futóbajnokságban, melyet Gödöllőn, 1953. április hó 12-én rendezett a TSB, a G. Haladás jól szerepelt.

Csapatversenyben:

1. Gödöllői járás (Haladás).

Németi, Borsos, Vámos.

500 m. Női bajnok:

Kalamen Jolán (Haladás).

3. D. Papp Ilona (Haladás).

Csapatbajnok: Gödöllői járás: Kalamen, Gevicser, D. Papp.

RÖPLABDA

A Fáklya SE országos röplabda-tornát rendezett a Lóránffy Zsuzsanna leánygimnázium tornatermében. Budapest, Győr, Békéscsaba és Gödöllő férfi csapatainak részvételével. A vándordíjat a Bp. Fáklya együttese szerezte meg, 2. Gödöllő, 3. Győr.

Az Elektromost törölték a Bp. férfi II. osztály A-csoportjából, mert háromszor nem állt ki.

A gödöllői járás egészségügyéről

A járási egészségvédelmi szolgálatok (JESZ) megszervezésével az egészségügyi minisztériumnak az a célja, hogy gyermekgyógyászati, szülész-nőgyógyászati, fogászati, belgyógyászati, tüdő- és bőrgyógyászati orvosi kezelést a távoleső falvak dolgozó lakossága és a hozzátartozók részére is biztosítsa. A szakorvosi szolgálat orvosai a járás székhelyéről rendszeres időközökben kimennek a falvakba, rendelésre és szaktanácsadásra. A mozgó szakorvosi szolgálatok száma állandóan emelkedik, 1951-ben 25 ilyen szolgálat működött. E szolgálatok működése bizonyítja, hogy pártunk és kormányunk messzemenően biztosítja a dolgozó parasztság egészségügyi ellátását.

Dr. Hertl Antal járási körzeti orvos tanácsokat ad az új anyáknak

A gödöllői mozgó szakorvosi szolgálat gyermekgyógyász szakorvosa, *dr. Hertl* Antal, munkájáról a következőket mondotta:

— Meghatározott munkaterv szerint járjuk a községeket.

A JESZ-szolgálatban rajtam kívül részt vesz a szülész-nőgyógyász is. Havonta kétszer megyünk el a járás nagyobb községeibe és havonta egyszer eljutunk a kisebbekbe is. A kinti munkán kívül a járás székhelyén, Gödöllőn, szakrendeléseket tartunk, ahová a járás valamennyi községéből jönnek be betegek. Hetente háromszor gyermekgyógyászati, kétszer pedig szülészeti rendelést tartunk. A járás 13 községében van gyermekgyógyászati vándor-rendelés, ezeken részt vesznek a körzeti orvosok, akiknek a JESZ szakorvosai minden szakmai útbaigazítást megadnak. Figyelmünk elsősorban az egy éven aluli csecsemők gondozására terjed ki, ezenkívül számon tartjuk a veszélyeztetett csecsemőket is. Ezek közé tartoznak a gyengébb alkatúak, a koraszülöttek.

— Kiterjed gondoskodásunk az óvodás és iskoláskorú gyermekek orvosi ellátására is.

Munkánkban komoly segítséget nyujtanak a védőnők, akik felkutatják a terhes anyákat, megadják számukra az egészségügyi tanácsokat, a gyermekágyasokat szülés után hat héten keresztül felülvizsgálatra irányítják. A védőnők az újszülötteket életük első negyvennyolc órájában és ezentúl is egyéves korukig egész sűrű időközökben látogatják meg és táplálásukra, gondozásukra vonatkozólag útbaigazítást adnak az anyáknak.

És valóban: mindenütt várják már az anyák gyermekeikkel az érkező gyermekgyógyászt. A rendelés végén dr. Hertl Antal részletes szakmai megbeszélést folytat a jelenlevő körzeti orvosokkal. Ez biztosítja, hogy a következő szakrendelésig a körzeti orvosok a gyermekgyógyászati útmutatások alapján el tudják látni a kis betegek kezelését.

A gödöllői járásban két gondozó: 1 nemibeteg- és 1 tüdőbeteggondozó működik.

45 ágyas járási kórházuk van, 1951-ben itt 15 ágyas új csecsemőosztály is nyílt. A járás egész területe gondozási körökre oszlik. Valamennyi községben van egészségház, vagy tanácsadó helyiség. A védőnők jó munkája eredményeképpen 1949-ben a járás összes terheseinek 64 százalékát, 1952-ben pedig közel 100 százalékát hozták be rendelésre.

A járási tanács egészségügyi csoportjának tömegkapcsolata is jónak mondható. 13 egészségügyi állandó bizottság működik és ezekhez kapcsolódik a járásban 16 albizottság. Van közöttük környezetegészségügyi, bölcsődei, abortus, BCG albizottság. Az egészségügyi csoport negyedévenként tájékoztatja a végrehajtóbizottságot az egészségügyi problémákról.

Az állandó bizottságok aktíváit utcák és házcsoportok egészségügyi-felelősi teendőivel bízzák meg.

De kapnak kampányfeladatokat is, így pl. a fertőző betegségek elleni védőoltások szervezését. Az aktívák között vannak orvosok, védőnők, szülésznők és egészségügyi alkalmazottak is. Az állandó bizottságok előadói jórészt orvosok. A hiba itt az, hogy a bizottságok túlzottan szakirányítás alatt állanak. Ezért szükséges, hogy azok az elnökök, akik nem szakemberek, a jövőben minél több egészségügyi ismerettel rendelkezzenek és így minél több bírálat, javaslat kerüljön a végrehajtóbizottság elé.

Az állandó bizottságok munkatervüket a járásban mindenütt összehangolják a Vöröskereszt, az Orvosegészségügyi Szakszervezet munkatervével. Az állandó bizottságban képviselve van a helyi Vöröskereszt és a kampányfeladatok megoldásába bevonják mindig az MNDSZ-t is. A tervek egybehangolásával azután biztosítani tudják a tömegszervezetek és az állandó bizottságok szoros együttműködését.

Jelentősen fejlődik a járás bölcsőde-hálózata is.

Jelenleg 2 bölcsőde működik, 1 területi Isaszegen és 1 üzemi Gödöllőn, az Agráregyetemen. 3 bölcsőde most épül: 2 területi Gödöllőn és Kistarcsán, 1 üzemi pedig a gödöllői Ganz Aramérő-gyárban. Pécelen átalakítás útján létesítenek bölcsődét.

A felszabadulás előtti reakciós kormányzat mindig azzal dicsekedett, hogy Gödöllő »egészségügyi mintajárás«. Ez igen jellemző volt a Horthy-rendszer egészségügyi kirakat-politikájára. Ezt a járást mutatták büszkén az »előkelő« külföldieknek. Az igazság ezzel szemben az, hogy a »mintajárásban« ugyanolyan nagymérvű volt a csecsemő- és a tbc halandóság, mint az ország többi területén. A gödöllői járás csak annyiban volt a felszabadulás előtt »mintajárás«, hogy itt uralkodtak a dolgozó nép felett Horthy legmegbízhatóbb martalócai, a legkegyetlenebb szolgabírák, a legreakciósabb falusi jegyzők, itt volt a legtöbb csendőr, akik a gödöllői kastélyt őrizték. A dolgozó nép, a falu dolgozó parasztsága csak ezt látta a »mintajárás«-ból.

A Horthy-rendszer idején nem törődtek a munkások és a parasztok egészségével. A betegségek megelőzése közömbös volt számukra, elhanyagolták a népbetegségek elleni küzdelmet, kevés intézkedés történt az anyák és a gyermekek egészségének, valamint a dolgozók munkaképessége megvédésének érdekében. A gödöllői járásban az egészségvédelmi szolgálat a felszabadulás előtt lényegében csak hivatali adminisztratív tevékenységből állott és csak kis részben végzett gyógyító, illetve szervező munkát.

Ma már az egész országban új kórházi osztályok, járási szakorvosi rendelőintézetek, falusi orvosi rendelők, bölcsődék, gyógyszertárak biztosítják az ötéves terv végrehajtásáért küzdő dolgozók egyre magasabb színvonalú egészségügyi ellátást.

RUBINYI EMIL

A gödöllői Egészségház várószobája

A gödöllői járás

községeiben lévő iskolák pedagógusai lelkesen tették magukévá a tanulók által végzendő társadalmi munkák ügyét.

A kezdeményezés nyomán a dányi kispajtások 48.000 facsemete elültetését, továbbá ürge és cserebogár irtását határozták el.

A gödöllői iskolások 200.000, a zsámbokiak pedig 100.000 selyemhernyó tenyésztését vették tervbe. A járás valamennyi iskolása elhatározta gyógynövények gyüjtését. Az isaszegiek 5 q gyógynövényt akarnak gyüjteni. A zsomboki úttörők osztályok közötti versenyt indítottak azért, hogy melyikük gyüjt előbb egy új traktor elkészítéséhez szükséges fémhulladékot.

Isaszegen kísérleti kertet létesítenek, ebben nálunk még egyáltalán nem, vagy csak részben termelt növényeket termelnek majd micsurini módszerekkel. Valamennyi iskolában megszervezik a különféle gyümölcsmagok összegyüjtését. Nagyon sok helyen házinyúl tenyésztését is elhatározták.

A tervek roppant színesek. Különösen nagy jelentőségű ez a most megindult mozgalom abból a szempontból, hogy ezáltal gyermekeink megismerik a kollektív munkát, annak szépségeit. A járási tanács végrehajtóbizottsága minden segítséget megad a tanulóifjúság e nagyszerű kezdeményezéséhez.

JAKUBICSEK IRMA, VB. titkár
Gödöllő

Látogatás a gödöllői gyermekparadicsomban

Kétholdas, gyönyörű parkban, illatos fenyők közé építették 750.000 forintos beruházással a Ganz Aramérő Gyár új gyermekotthonát Gödöllőn.

Az új intézményben nyolcvan kisgyermeket helyeztek el. Most még »csak« reggel hattól este nyolcig tartják nyitva, de három »műszakra« is áttérhet a napközis-bölcsőde. Az óvodában — a cipőn kívül — teljesen átöltöztetik a gyermekeket. A saját ruháikat szép, festett szekrénykékbe helyezik. Azután megkapják az egyforma játszóruhákat: a flanellinget és a kékszínű kashanadrágot.

Milyen szép és tiszta itt minden! Amikor belépünk a nagyobbakhoz, hangos »Előre!« köszöntéssel fogadnak. Csak nemrégen fejezték be a mesehallgatást. Ebédhez készülnek. Az ételt liften küldik a földszinti konyhából az emeletre. Burgonyaleves, lekvárosderelye és szőlő a mai étrend.

Ebéd után alvás a »programm«. A kis óvodások átvonulnak a hálószobába. Azután elalszanak a puha gyapjúpléd alatt. A kitárt ablakokon pedig beáramlik a friss fenyőillat . . .

A bölcsődébe már be sem engedik az idegent. Csak az ajtóból nézhetjük a habfehér tetrába csomagolt csöppségeket. Itt a bölcsőde ad minden ruhaneműt. Az anyák sok fárasztó mosástól szabadultak meg. A kicsiknek higiénikus tejkonyhájuk van, ahol külön főznek nekik. De külön szobát rendeztek be a szoptatós anyák részére is.

Az épületet a Ganz Aramérő Gyár kiváló mérnöke, Zsirádi elvtárs tervezte és ugyancsak ő vezette az építkezést.

— Nagyon örülök, hogy ilyen sok boldogságot szereztünk munkánkkal a gyermekeknek — mondja Zsirádi elvtárs. — A napközit mindennel ellátluk, ami csak szükséges. Külön vízművet, a fürdő vizének felmelegítésére pedig kazánházat építettünk. Az üb hetvenezer forintal járult a költségekhez, a dolgozók pedig társadalmi munkával segítettek. Különösen a festők végeztek szép munkát: Palotai András hatgyermekes apa, Mireisz, Cserenyecné, Kiss-Miklós Erzsébet és sokan mások. Persze van még hátra egy-két tennivaló. Így például be kell fejeznünk a bábszínházat is, hogy legyen hol szórakozniok a gyermekeknek.

Ezentúl itt élik majd boldog életüket a Ganz Aramérő Gyár dolgozóinak gyermekei pólyástól iskoláskorukig. Ez lesz a második otthonuk, ahol jóltő gonddal, szeretettel óvják, nevelik a kis emberpalántákat.

— **Az ország első méhészeti szakiskolája,** amely tavaly őszszel a csepregi mezőgazdasági szakiskola egyik tagozataként létesült, most átkerült Gödöllőre, a Kisállattenyésztési Kutatóintézet méhtenyésztési osztálya mellé. Az öthónapos méhészeti szakiskolának jelenleg 33 hallgatója van, akik az elméleti oktatás mellett alapos gyakorlati kiképzésben részesülnek.

— A pontyok mesterséges

utca 42.
Gödöllői villaházam, melyben kétszoba-konyha, gyümölcsös, konyhakert, beköltözhető, elcserélném, eladnám, vagy lakást cserélnék nagybudapesti kettő-háromszobás, kiskertes családi házzal, lakással. Lakáscserénél esetleges értékkülönbözet ingatlanban. „Nem hegyvidék" főkiadó.

A dolgozók tüzifaellátásáért!

ZAK A MÁTRAI AZDASÁGBAN

aság életében az őszi ideje. Ezekben a hóaz ország műszaki gletén kívül a dolgoi igényeiről is gonkor kell megkezdeni közelítését és a TÜKER vállalat teatni. Pártunk és kororogrammja értelmélsó negyedében az nagyobb feladatok őgazdaságokra, hogy ízifaszükségletét fe-

erdőgazdaság hetek ervezéssel készül feek jó teljesítésére. november 9-ig be-műszakot szerveOktóberi Szocialista 36. évfordulójának négy erdészet és a beütemezett tervszák 30—40 százalékkal de ezenkívül a dolották a kitermelt fa valamint az őszi is a tervek 30 százását. Párosverseny rténtek mind a termind az erdészetek sen a dolgozók általése kíséri a verpea mátrafüredi erdésenyét. Ugyancsak hívta ki a gyönlészet a gyöngyöset dolgozóit.

minden dolgozója vállalt, nmcsak terére, hanem az erdéfaanyagtermelésénagyobb szállításra daság központjának berei irányító, szerés patronáló felek. Az eredmények ják, hogy a mátraaz élen tudnak majd

Vitai József
igazgató

Gödöllő nem akar utolsó lenni

Fülöp Lajos

Erdészetvezetői értekezlet a gödöllői erdőgazdaságban: megdöbbent arcok, izgatott várakozás. Csillag Lajos igazgató elvtárs bejelenti, hogy Gödöllő, amely nem is olyan régen még az élüzem zászlóért jött számításba, most a síkvidéki erdőgazdaságok között — az utolsó. Minden tekintetben. Hogyan lehet ezen segíteni? A Síkvidéki Erdőgazdaságok Igazgatósága célfeladatul tűzte ki a tűzifa kitermelését és kiközelítését november 20-ig. Elsősorban ezt kell megoldani.

Sorra nyilatkoznak az erdészetvezetők. Főleg a legnagyobb tömeget termelő valkói és galgamácsai erdészet vábaszát várja feszült figyelem. Kocsárdi Károly, valkói erdészetvezetőnek még 150 fatermelőre van szüksége, akkor készen lesz, de csak december 20-ra. Ugyanigy nyilatkozik Temesvölgyi Antal galgamácsai erdészetvezető: »Nem akarok léha ígéretet tenni.« Az igazgató és Györke Ernő főmérnök biztatják az erdészeteket, hogy vállalják a november 20-i határidőt, de nincs kellő bátorság senkiben. A feladat valóban nagy: dekádonként 3000 köbmétert kell termelni és megmozgatni a gödöllőieknek.

Az értekezlet bizonytalan eredménnyel zárul, az erdőgazdaság vezetői nem tudják hányadán állnak. Meg lesznek-e november 20-ig vagy lemaradnak?

A feleletet a közvetlen munkahelyeken kapjuk meg, az erdészkerületekben, a vágásokban, a fuvarosok déli pihenőjén Galgamácsán Orbányi Mihály pagonyvezető biztosra veszi, hogy határidőre meglesznek. És ez nem üres ígéret, hanem a dolgozók akaraterejére támaszkodik. Skuci Lajos, a templomhegyi kerület vezetője, a békésmegyei, dobozi fatermelők munkacsapatvezetőivel, Domokos Károllyal, Lakzi Jánossal együtt vállalja, hogy 3760 köbméteres termelésükkel november 20-ra készen lesznek. 1270 köbméter tűzifát juttatnak a fogyasztók számára. Selejtmentes talpfarönköt termelnek. »Szomorúan« mondják, hogy eddig 600 köbmétert termeltek és felrepedés is volt: — »összesen egy törzs« repedt fel. A doboziak jó minőségi munkájukkal az élen járnak.

De a helybeli dolgozók se akarnak lemaradni. A kállói fakitermelők a szomszéd erdészkerületben versenyre hívták ki a doboziakat. Fülöp Lajos munkacsapatvezető kijelenti: »biztosítjuk a november 20-i eredményt, leszállítjuk a dolgozók tűzifáját, állandóan 160 százalékos teljesítménnyel válaszolunk a párt és a kormány gondoskodására.« Barna István, fiatal, kállói szakmunkás, örömmel számol be arról, hogy az erdőgazdaság menynyire segíti a fiatalok kultúrmunkáját, sportéletét: »Igy szívesen feszítjük meg minden erőnket« — mondja.

Most már Temesvölgyi erdészetvezető is bizakodik. Örömmel mutatja, hogy a kitermelt anyagot dekádtól dekádig mindig ki is szállították az erdőből. És a fuvarosok ezt biztosítják továbbra is. Kolányi Lajos, a fuvaros-brigád vezetője nyugodtan kijelenti: amit az erdőn egy dekádban kitermelnek, akármennyi is legyen, kiközelítjük, leszállítjuk

Ha a dolgozók lelkesedésére, munkakészségére támaszkodnak, akkor Gödöllő nem is marad az utolsó helyen.

Barna István

Jézus — Mária — szentek élete, szentírások, imakönyvek, egyéb könyvek eladók: Gyombola, Gödöllő.

Tanítóházaspár keres becsületes nőt háztartásba segítségül. Az asszony lábaira megbénult. Gödöllő, Török Ignác 14.

4. §.

A hagyatéki vagyon leltározása a hagyatéki eljárásra illetékes közjegyző feladata. Az illetékes közjegyző, ha a hagyatéki vagyon vagy annak egy része a működési területén kívül van, a leltározás iránt azt a közjegyzőt keresi meg, akinek működési területén a leltározandó vagyon van.

5. §.

(1) A jelen rendelet 1953. évi október hó 1. napján lép hatályba; hatálybalépésével a 105/1952. (XII. 28.) M. T. számú rendelet 46. §-a; 47. §-ának (1) bekezdése, továbbá a 6.470—52/1950. (XII. 31.) P. M. számú rendeletnek a jelen rendelettel ellentétes rendelkezései hatályukat vesztik.

(2) Az 1. és 2. § rendelkezéseit azokban az esetekben kell alkalmazni, amikor az illetékről szóló fizetési meghagyást 1953. évi október hó 1. napján, vagy azt követően kézbesítik.

Gerő Ernő s. k., a Minisztertanács első elnökhelyettese.

Minisztertanácsi határozatok

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 1.058/1953. (IX. 30.) számú határozata.

A Gödöllői Mezőgazdasági Akadémia megszüntetése.

1. A 3.280/1949. (IV. 9.) Korm. számú rendelettel létesített Mezőgazdasági Akadémia a levelező és termelőszövetkezeti elnökképző tagozat kivételével 1953. évi augusztus hó 10. napjával megszűnik.

A levelező tagozat 2 éves tanulmányi idővel az Agrártudományi Egyetem irányítása alatt működik tovább.

2. A megszűnő Gödöllői Mezőgazdasági Akadémia vagyontárgyait a földművelésügyi miniszter által megállapított arányban a termelőszövetkezeti elnökképző tanfolyam, az Agrártudományi Egyetem és a Debreceni Mezőgazdasági Akadémia veszi át.

3. Jelen határozat végrehajtásáról a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel és az oktatásügyi miniszterrel egyetértésben gondoskodik.

4. A 3.280/1949. (IV. 9.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

Gerő Ernő s. k., a Minisztertanács első elnökhelyettese.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 1.059/1953. (IX. 30.) számú határozata

Termelőszövetkezeti elnökképző tanfolyam létesítése.

1. Az 1.058/1953. (IX. 30.) számú minisztertanácsi határozattal megszüntetett Gödöllői Mezőgazdasági Akadémia termelőszövetkezeti elnökképző tagozatából a földművelésügyi miniszter felügyelete és irányítása alatt termelőszövetkezeti elnökképző tanfolyamot kell szervezni, amelynek feladata a termelőszövetkezeti elnökök mezőgazdasági szakképzése és továbbképzése bentlakásos oktatás útján.

2. A termelőszövetkezeti elnökképző tanfolyam (továbbiakban: tanfolyam) székhelye Zsámbék.

3. A tanfolyamon a tanulmányi idő 11 hónap.

4. A tanfolyam élén igazgató áll, akit a földművelésügyi miniszter nevez ki.

5. A tanfolyamon önálló tanszékeket kell szervezni.

6. A tanfolyam szervezetének és működésének szabályait a földművelésügyi miniszter az oktatásügyi miniszterrel egyetértésben állapítsa meg.

7. A tanfolyam személyi és dologi kiadásait a Földművelésügyi Minisztérium költségvetésében kell előirányozni.

8. A termelőszövetkezeti elnökképző tanfolyam köteles a megszűnt Gödöllői Mezőgazdasági Akadémia irattárát megőrizni és kezelni.

9. Jelen határozat végrehajtásáról a földművelésügyi miniszter az oktatásügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben gondoskodik.

Gerő Ernő s. k., a Minisztertanács első elnökhelyettese.

Gödöllői jelentés

„Gödöllő királyi nyaralójáról híres" — ezt tanították régen az iskolában, s erre gondoltunk, amikor megérkezünk Gödöllőre. A sok szép park azonnal szembetűnik. Az Erzsébetliget, a régi királyi alsópark, a palotakert jó kirándulóhely — a gödöllőiek, a környékbeliek gyakran pihennek itt... A felszabadulás előtt az urak dőzsöltek itt, hozzájuk nem jutott el a szolgabírói hivatal előtti széles járdán, a „gödöllői köpködőn" munkáért, megélhetésért sorbanálló emberek kétségbeesett panasza...

Ma már nemcsak műemlékéről; a királyi kastélyról és parkjairól híres Gödöllő, hanem elsősorban az Agrártudományi Egyetemről, a Ganz Árammérő Gyárról és a Gépjárműjavító Vállalatról.

A tanácselnököt keressük, a községi tanácsházán. Az épületben nagy a sürgés-forgás. Dregonya Istvánné elvtársnő, a tanácselnök éppen egy idősebb fejkendős nénivel beszél, aki unokája ügyében kereste fel. Gödöllő életéről beszélgetünk a tanácselnökkel. Egyetlen büszke mondata is sokat elárul: *„Reméljük, hogy — amire már régen vártunk — Gödöllőből hamarosan város lesz."*

A fejlődést jelző sok alkotás — üzem, egyetem, gépállomás — között megemlíti, hogy most már két vállalati és egy területi bölcsődéjük, több napköziotthonos óvodájuk is van. Ez azért jelentős, mert a gödöllőiek nagy része lakásától távoleső munkahelyen dolgozik.

A tanácsházáról az Agrártudományi Egyetemre megyünk. A hűvös folyosókon most csend van, de a hallgatók mégis tevékenykednek: nagyrészük gyakorlati munkán, tangazdaságokban és állami gazdaságokban igyekszik a tanultakat hasznosítani. Krám elvtárs, az FM Agrártudományi Egyetem építési és beruházási osztályának vezetője néhány adaton keresztül hatalmas tervet tár elénk: egyetemi városrészt építenek itt, a volt premontrei gimnázium helyén.

— *Már néhány éve, hogy az egyetem ideköltözött* — mondja Krám elvtárs. — *Az épület fenntartására és korszerűsítésére évente mintegy 1.7—1.8 millió forintot fordítottunk. Ezenkívül nagy költséggel, hétmillió forintos beruházással tavaly megkezdtük az 500 férőhelyes diákotthon építését. A diákotthon L-alakú épülete — amely hamarosan felépül — az egyetem épülettömbjét egészíti ki. Az országút mellett is építünk diákotthont a Ganz Árammérő Gyárral szemben. Ez a diákotthon több mint négymillió forintos költséggel készül és 200 személyes lesz.*

Az egyetemi városrész építését még idén 170 korszerű lakás építésével kezdik meg. Ezeket a lakásokat az egyetem tudományos munkatársai és dolgozói kapják. Tantermeket, laboratóriumokat és a tanszékek részére épületeket is emelnek. A többéves építési programm lehetővé teszi, hogy az Agrártudományi Egyetem még Budapesten működő évfolyamait is Gödöllőre helyezzék át.

Gödöllőt az Agrártudományi Egyetem a mezőgazdasági szakkáderképzésnek valóságos fellegvárává teszik. Az itt folyó tudományos munkák, kísérletek nemcsak az egyetemnek, hanem Gödöllőnek is öregbítik a hírnevét.

Gödöllő fejlődésére igen jellemző adat a lakosság létszámának növekedése. A felszabadulás előtt körülbelül 12.000 lakosa volt Gödöllőnek. Ez a szám már mintegy 18.000-re növekedett. A fejlődés persze gondokkal is jár. Kevés például a községben a szórakozóhely, pedig erre annál is inkább szükség lenne, mert az egyetemmel igen sok fiatal került a községbe. Amikor beszélgettünk Kürti László elvtárssal, a község párttitkárával, megjegyezte: a sütőüzemet át kellene építeni, mert már elavult, s a lakosság igényeihez képest kevés az üzlet is.

Gödöllőn tehát gondokat is találunk. Gödöllő mai gondjai azonban nem hasonlítanak a főszolgabírói „idők" bajaihoz. Mikor távozunk, úgy érezzük, hogy nemsokára valóraválik a gödöllőiek kívánsága: város lesz Gödöllőből.

Kása Miklós

A Gödöllői Kisállattenyésztési Kutató Intézet baromfitenyésztési osztályán a tenyésztojásokat mérik vízfékes mérleggel. 55—65 gramm súlyú tojások alkalmasak a keltetésre.

Kétszázhuszonöt éves a gödöllői általánosiskola

GÖDÖLLŐ BIRTOKOSA több mint két évszázaddal ezelőtt nemes és nemzetes Bossányi Krisztina volt, s mivel Gödöllő a török elleni felszabadító hadjáratok alatt teljesen elpusztult, elnéptelenedett, az említett nemzetes asszony református vallású magyar jobbágyokat telepített birtokára. 1696-ban 26, 1702-ben 72 család, 1730-ban 175 lélek élt Gödöllő területén és ekkor iskolát is kaptak.

Első tanítójuk, Bátorkeszi Ferenc „oskolamester". 1819-ben a tanulói létszám már száz fölé emelkedett és a „rektor" mellett segédtanító dolgozott.

1903-ban három, 1912-ben négy, 1923-ban hat, 1938-ban hét tanító működött az iskolában.

A FELSZABADULÁS nagy változást hozott a gödöllői iskolában. Emelkedett a tanulócsoportok és a nevelők száma, ma 14 alsótagozatos, 11 felsőtagozatos, 2 gyógypedagógiai: összesen 27 tanulócsoporttal és 35 nevelővel rendelkezik az iskola.

Századokat számlál iskolánk. E századok emberei és hősei itt növekedtek és nevelkedtek. Jobbágyivadékok voltak az elsők, II. József uralma alatt már öntudatos parasztfelkelők, 1848-ban Kossuth kaszásai, 1849-ben az isaszegi csata hősei és tépést csinálók, 1849 után bujdosók, 1867 után nyomorgó zsellérek és kivándorlók. A két világháború idején a harcok vérzői és most szabad paraszt dolgozók, sztahanovista ipari munkások, néphadseregünk tisztjei, országgyűlési képviselők, tanácselnökök, tanácstagok.

1955 MÁJUSÁBAN ünnepeljük az évfordulót. Már tervezünk és készülünk. Monográfia készül az iskola multjáról. Márványba vésve látja majd mindenki a századok feledésbe merült nevelőinek nevét, festmény eleveníti fel az egykori kis iskolát, diagramm szemlélteti a fejlődést, és az első tanulók nevei díszlenek majd a falakon. A monográfiát minden iskolánkból távozó VIII. osztályos útravalóul magával viszi.

Tervezünk és készülünk. A nagy mult árad, kering udvaron, folyosón, tantermekben és a megindult áramkör fénybe gyullad nevelőben, tanulóban. Ez a nagy mult tölti meg lelkesedéssel, akarattal a tanulóifjúságot, a nevelőket lelkiismeretes pontos munkával és hihetetlen türelemmel. Igy serkent a mult jelen eredmények elérésére.

Mészáros Elemér

MŰVÉSZETI EGYÜTTESEK TALÁLKOZÓJA GÖDÖLLŐN

A gödöllői Erzsébet-kert évszázados platánjai úgy veszik körül a Ganz Árammérő fehérfalú, sokablakos épületét, mintha egy szép nagy szanatórium volna. Büszkék is rá a környékbeliek s csak úgy emlegetik maguk között: »a mi gyárunk«. Sokan megfordultak már falai között olyanok is, akik nem dolgoznak itt, mert a gyár nagy előadóterme egyre inkább központjává vált Gödöllő kulturális életének.

Vasárnap délután sokan igyekeztek a gyár felé. Nemcsak gödöllőiek, hanem a szomszédos falvak — Szilasliget, Kistarcsa, Mogyoród, Szada — lakói is. Eljöttek, hogy részt vegyenek a művészeti együttesek körzeti bemutatóján.

A bemutató legnagyobb élménye, legmaradandóbb emléke a gödöllői Petőfi kultúrotthon énekeseinek szereplése volt. Ebben a vegyes kórusban nemcsak a község lakói, de a gyár legjobbhangú dolgozói is részt vesznek. Sokan családostul, mint például Nagy Józsefék esetében, ahol apa, anya, legényfiú és kisgyermek valamennyien tagjai a kórusnak. Winkler Nándor karnagy érdekes kísérlete volt az a több mint félórás fonójelenet, melynek keretében az énekkar tagjai szebbnél szebb eredeti népdalokat, néhány műdalt és József Attila »Altató« című versét adták elő. A széphangú együttes nemcsak énektudásáról, de emberábrázoló készségéről is bizonyságot tett. Fokozta előadásuk hatását a színpompás, eredeti zsámboki népviselet is, amelyet szereplésük idejére a zsámboki asszonyok, lányok bocsátottak rendelkezésükre.

Kisebb létszámú és kevésbbé összeforrott énekkar a Ganz Árammérő vegyeskórusa. Preklasszikus darabbal, magyar és szovjet népdallal, mozgalmi énekkel szerepeltek. Szép és gazdag hanganyaga van a kórusnak, sokszor sikerült már árnyalati finomságokat is érzékeltetni, de még inkább törekedniök kell a tökéletes szövegkiejtésre.

Szép számmal vettek részt a bemutatón a különböző községek színjátszói is. Érdekes összehasonlításra adott alkalmat a szadai DISZ és a szilasligeti MNDSZ színjátszócsoport szereplése. Mindkét csoport körülbelül egyidőben alakult, mégis komoly minőségbeli eltérés volt munkájuk között. A szilasligeti színjátszók a »Születésnap« című rövid jelenetet mutatták be s játékuk mértéktartással, fegyelmezettséggel maradandó hatást ért el. A csoport tagjainak egyetlen alkalommal sem

A gödöllői Petőfi Kultúrotthon énekkarának fonó-jelenete

volt szükségük a súgóra, mert tökéletesen megtanulták szerepüket. A szadaiaknál ezzel ellentétben éppen a készületlenség volt a legszembetűnőbb. Legerősebbnek, legkiforrottabbnak a kistarcsai Fésűsfonógyár színjátszógárdája bizonyult. Ez természetes is, ha figyelembe vesszük, hogy több mint négy éve foglalkoznak már színjátszással. Barabás Tibor ismert vígjátékának, az »Állami Áruház« II. felvonásának első jelenetét adták elő nagy gyakorlattal és ügyességgel, a közönség nagy örömére.

Négy vagy öt tánccsoport szereplése élénkítette a bemutató műsorát s közülük leginkább kivált a gödöllői Gépjárműjavító fiataljainak gárdája. Komoly tánctudással, szemet-szívet gyönyörködtető szép mozgással izsáki párostáncot adtak elő. Szereplésükben csak egyetlen apró fegyelmezetlenséget láthattunk: tánc közben felesleges kézmozdulatokkal irányították egymást. Ha ezt a könnyen leküzdhető hibájukat elhagyják, bizonyos, hogy jó eredménnyel szerepelnek majd a járási és megyei bemutatókon is.

Szívesen hallgatta a közönség az egyes csoportok között színpadra lépő magánénekesek énekszámait és a különböző szavalatokat is. Legsikerültebb műsoronkívüli szereplése a gödöllői leány- és fiúiskola bábjátszóinak volt, akik Tolsztoj Leo »Répa« című rövid jelenetét adták elő. Ügyes és ötletes bemutatójukat felnőttek és a jelenlevő soksok gyermek egyaránt nagy örömmel fogadta.

Jó hangulat, igaz baráti légkör alakult ki a késő estig tartó bemutatón. Érezhetően eggyéforrottak nézők és szereplők, gödöllőiek és falusiak a kultúra szeretetében.

(b. j.)

Február 26-án érkezik Budapestre a Szovjetunió Állami Népi Táncegyüttese

Hétfő délelőtt megérkezett a ferihegyi repülőtérre *A. K. Ukolicsev*, a Szovjetunió Állami Népi Táncegyüttesének, a Mojszejev-együttesnek egyik vezető munkatársa. A. K. Ukolicsev elmondotta, hogy a Mojszejev-együttes tagjai nagy szeretettel készülnek újabb magyarországi vendégszereplésükre és február 26-án, pénteken érkeznek Budapestre. A Szovjetunió Állami Népi Táncegyüttese hazánkban mutatja be külföldön először *»Béke és Barátság«* című új műsorát, amelyet a népi demokratikus országok táncaiból állítottak össze és decemberben nagy sikerrel mutatták be Moszkvában. A műsorban szerepel a többi között a »Pontozó« című magyar tánc is.

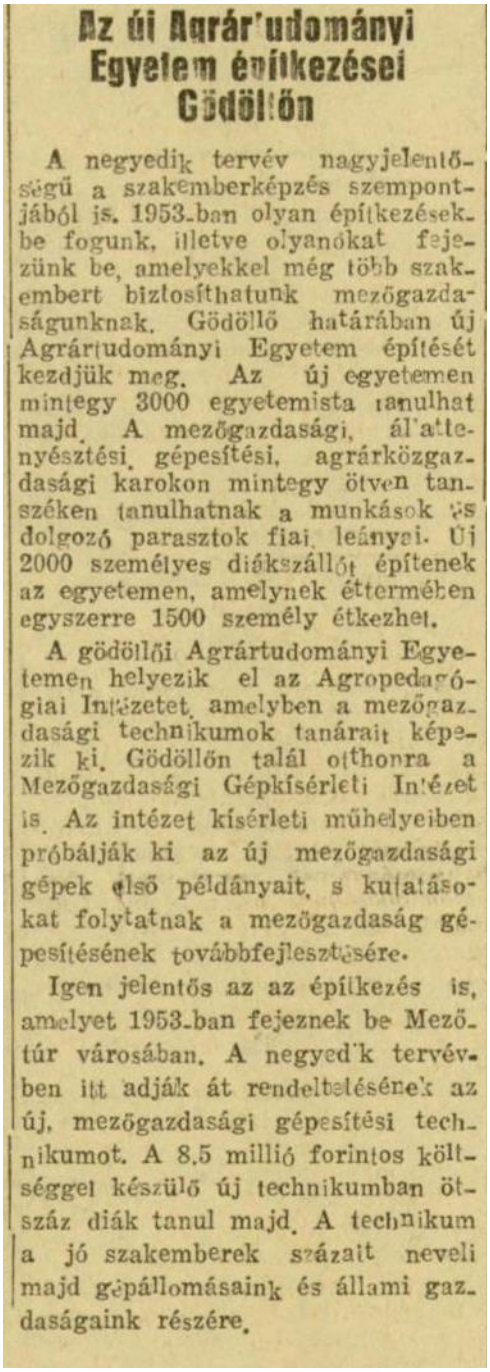

Az új Agrártudományi Egyetem építkezései Gödöllőn

A negyedik tervév nagyjelentőségű a szakemberképzés szempontjából is. 1953-ban olyan építkezésekbe fogunk, illetve olyanokat fejezünk be, amelyekkel még több szakembert biztosíthatunk mezőgazdaságunknak. Gödöllő határában új Agrártudományi Egyetem építését kezdjük meg. Az új egyetemen mintegy 3000 egyetemista tanulhat majd. A mezőgazdasági, állattenyésztési, gépesítési, agrárközgazdasági karokon mintegy ötven tanszéken tanulhatnak a munkások és dolgozó parasztok fiai, leányai. Új 2000 személyes diákszállót építenek az egyetemen, amelynek éttermében egyszerre 1500 személy étkezhet.

A gödöllői Agrártudományi Egyetemen helyezik el az Agropedagógiai Intézetet, amelyben a mezőgazdasági technikumok tanárait képezik ki. Gödöllőn talál otthonra a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet is. Az intézet kísérleti műhelyeiben próbálják ki az új mezőgazdasági gépek első példányait, s kutatásokat folytatnak a mezőgazdaság gépesítésének továbbfejlesztésére.

Igen jelentős az az építkezés is, amelyet 1953-ban fejeznek be Mezőtúr városában. A negyedik tervévben itt adják át rendeltetésének az új, mezőgazdasági gépesítési technikumot. A 8,5 millió forintos költséggel készülő új technikumban ötszáz diák tanul majd. A technikum a jó szakemberek százait neveli majd gépállomásaink és állami gazdaságaink részére.

Gödöllő: egy perc!

— Képzeljék csak el: lélekzeni is alig lehet, úgy szorulnak egymás mellett az emberek, mint szardiniák a dobozban. Káromkodás, tolongás, tépés, taposás és fogak csikorgatása... Ilyen a gödöllői HÉV-közlekedés reggel.

Ezeket a gödöllői Agrártudományi Egyetemen panaszolták el nekünk, Gödöllőn ugyanis egyik legnagyobb probléma a közlekedés. Reggelente ezrek igyekeznek ki Pestről Gödöllőre, akik az ottani Ganz Árammérőgyárban, a Sütőipari Trösztnél és az Agrártudományi Egyetemen dolgoznak, vagy tanulnak. A nagy zsúfoltság miatt a HÉV 20—25 percet késik, persze ezáltal rengeteg munkaidő vész kárba, az egyetemen később kezdik a tanítást.

— Hogyan lehetne ezen segíteni? — kérdeztük, amikor már magunk is borzadva gondoltunk arra, hogyan fogunk innen hazautazni.

Egyszerre tízen is soroltak fel a jobbnál-jobb megoldásokat: csatoljanak a HÉV-hez reggelente egy-két kocsival többet... Ha csak egy percre is megállna Gödöllőn a pesti gyors...

Felírtuk a panaszokat, összeírtuk a javaslatokat. Kihez forduljunk? A MÁV igazgatósághoz, a Keleti pályaudvarhoz, a HÉV-hez?...

Gyors elhatározással oda fordultunk, ahol mindezek a szálak összefutnak: Beb-rits Lajos közlekedési miniszterhez.

A többi már gyorsan ment.

A miniszter meghallgatta panaszunkat, ellenőrizte jogosságát és azonnal intézkedett: a gyors másnaptól kezdve minden reggel egy percre álljon meg Gödöllőn.

Ami a HÉV közlekedésének megjavítását illeti, a miniszter megígérte, hogy 48 órán belül megvizsgálja, mit lehet tenni. De a 48 órás határidőt túlteljesítette, mert még aznap délután közölte velünk, hogy a dolgozók kívánságának megfelelően, a reggeli HÉV-hez ezentúl két kocsival többet csatolnak. Ha ez sem bizonyulna elegendőnek, akkor a menetrendszerű járaton kívül még egy újabb szerelvényt is indítanak.

Majoros Éva

*

Ludas Matyi megjegyzése: A bürokrácia elleni harcban különös figyelmet érdemel ez a gyors és jó intézkedés, amely minden vezető számára gyorsan követendő jó példa is.

Az összeállításban szereplő cikkek az alábbi folyóiratokból valók:

Délmagyarország, Esti Budapest, Magyar Közlöny, Magyar Nemzet, Népsport, Népszava, Pedagógusok lapja, Szabad Föld, Szabad Ifjúság, Szabad Nép, Új Ember